

.....

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2018

Rozšírené hodnotenie kvality a starostlivosti

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE

ORGANIZÁCIA SPOJENÝCH NÁRODOV (OSN)

V roku 2018 sa konala prelomová konferencia pre implementáciu Parížskej dohody a napĺňanie jej cieľov. Šlo o 24. zasadnutie strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy, 14. zasadnutie strán Kjótskeho protokolu a tretie pokračovanie prvého zasadnutia strán Parížskej dohody v dňoch 2. až 15. decembra 2018 v poľských Katoviciach.

Výsledkom bolo prijatie takzvaného „**Katovického klimatického balíčka**“. Obsahuje podrobné pravidlá a usmernenia pre implementáciu Parížskej dohody a pokrýva všetky kľúčové oblasti vrátane transparentnosti, financovania, technológií, mitigácie a adaptácie. Schválené rozhodnutia budú riadiť medzinárodnú spoluprácu všetkých signatárskych strán a podporovať ich individuálne ambície. Balíček je prvým univerzálnym systémom pre strany, ktorý sleduje pokrok v opatreniach v oblasti klímy a ktorý poskytuje flexibilitu tým krajinám, ktoré ju skutočne potrebujú.

Rámcový dohovor OSN o zmene klímy vstúpil do platnosti v roku 1994 a doteraz ho ratifikovalo 197 krajín. Parížska dohoda, ktorá stavia na tomto dohovore, vstúpila do platnosti v roku 2016 a zatiaľ ju ratifikovalo 187 krajín.

Dôležitým podujatím bolo aj 14. zasadnutie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite, 9. zasadnutie zmluvných strán Kartagenského protokolu a 3. zasadnutie Nagojského

protokolu v dňoch 17. – 29. 11. 2018 v Sharm El-Sheikh v Egypte. Hlavnou témou bol „mainstreaming“ biodiverzity do výrobného sektoru a tiež sektorov zdravotníctva, baníctva a budovania infraštruktúry, lebo jedine takýmto holistickým prístupom možno dosiahnuť biodiverzitné ciele a vízie života v súlade s prírodou. Predmetom rokovania bol zároveň proces prípravy globálneho biodiverzitého rámca po roku 2020, ktorý by mal byť prijatý počas 15. zasadnutia zmluvných strán v Pekingu v roku 2020. Dohovor o biologickej diverzite vstúpil do platnosti v roku 1993, doteraz ho ratifikovalo **196** strán.

Európska hospodárska komisia OSN (EHK OSN)

EHK OSN bola zriadená v roku 1947 pod Hospodárskou a sociálnou radou OSN. Ide o jednu z piatich regionálnych komisií OSN. Jej hlavným cieľom je podporovať paneurópsku hospodársku spoluprácu. Komisia má 56 členských štátov z Európy, Severnej Ameriky a Ázie.

V roku 2018 sa uskutočnilo strednodobé hodnotenie spoločného systému environmentálnych informácií. Hodnotiaci rámec sa zamerával hlavne na kvalitu environmentálnych ukazovateľov EHK OSN. V máji 2018 sa konalo v Ríme podujatie k oslavám 20. výročia Aarhuského dohovoru, ktorý zastrešuje práve EHK OSN a ktorý upravuje procesné práva verejnosti v oblasti životného prostredia.

Program OSN pre životné prostredie (UNEP)

Bol založený v roku 1972 a ako hlavná environmentálna inštitúcia OSN má mandát usmerňovať vývoj globálnej environmentálnej politiky. Najvýznamnejšou udalosťou roka 2018 bolo októbrové **5. výročné zasadnutie podvýboru Rady stálych**

predstavitelov pri UNEP v Nairobi v Keni, ktoré bolo zároveň hlavným prípravným stretnutím k 4. Environmentálnemu zhromaždeniu OSN (UNEA 4, 11. – 15. marca 2019, Nairobi, Keňa).

ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ (OECD)

Medzivládna organizácia **OECD** združuje 36 členských krajín, ktorých zriadenie je postavené na princípoch demokracie a trhovej ekonomiky. Základnou misiou je šírenie politik, ktoré podporujú hospodársky a sociálny blahobyt. Jedným z hlavných pilierov organizácie je v súčasnosti **Environmentálny program**. Jeho činnosť zastrešuje **Direktoriát pre životné prostredie**, ktorého hlavnou riadiacou zložkou je **Výbor OECD pre environmentálnu politiku**. Pod Výbor spadajú pracovné skupiny zamerané napríklad na hodnotenie environmentálnej výkonnosti členských krajín, integráciu ekonomických a environmentálnych politik či environmentálne informácie. SR je jednou zo šiestich členských krajín byra Výboru OECD pre en-

vironmentálnu politiku, vďaka tomu dokáže efektívnejšie spolupracovať s Direktoriátom a ostatnými členskými krajinami.

Najvyšším rozhodovacím orgánom OECD je Rada, pričom raz ročne zasadá na úrovni ministrov (**Ministerské zasadnutie Rady OECD – MCM**). Cieľom MCM je prediskutovať vybrané kľúčové témy a stanoviť priority pre prácu OECD na nadchádzajúci rok. Na májovom zasadnutí pod vedením francúzskeho predsedníctva členské štáty schválili SR ako predsedníčku krajinu pre MCM 2019, čo je výrazom aktívnej angažovanosti SR v tejto organizácii. SR má zastúpenie aj v **Government Foresight Community**, ktorá sa zaoberá prínosom a využitím výhľado-

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

---

vých štúdií a scenárov pre tvorbu politiky.

Slovensko hostilo v októbri v Bratislave ako prvá krajina strednej Európy 25. výročné zasadnutie **GREEN Action Task Force (GATF)**. Ide o program, cez ktorý OECD pomáha krajinám východnej Európy, Kaukazu a Strednej Ázie so zavádzaním princípov zeleného hospodárstva v rámci ekonomických, sociálnych a inštitucionálnych reforiem. SR má ako jedna zo šiestich krajín zastúpenie v Byre GATF.

V novembri 2018 sa konalo **Fórum OECD pre zelený rast a udržateľný rozvoj**, ktoré každoročne poskytuje priestor na výmenu názorov a skúseností na tému zeleného rastu a udržateľného rozvoja. Štátny tajomník MŽP SR **N. Kurilla v roku 2018 na Fóre** participoval ako panelista v jednom zo 4 hlavných blokov.

V roku 2018 SR prezentovala na pôde OECD **Strednodobé**

hodnotenie environmentálnej výkonnosti SR. Ide o dobrovoľnú aktivitu členských krajín s cieľom zhodnotiť pokrok v odporúčaniach OECD z posledného celkového hodnotenia environmentálnej výkonnosti.

V rámci **spoločných projektov SR a OECD** vznikla v roku 2017 štúdia Inštitútu environmentálnej politiky (IEP) MŽP SR a OECD **Making the Slovak Republic a more resource efficient economy**. Identifikuje možnosti pre zvýšenie zdrojovej efektívnosti v SR. V roku 2018 bol schválený projekt zameraný na mapovanie negatívnych externalít a správne nastavenie ekonomických nástrojov na zmiernenie ich vplyvov. Výstupom bude opäť spoločná štúdia IEP MŽP SR a OECD s predpokladaným zverejnením koncom roka 2019.

SVETOVÁ METEOROLOGICKÁ ORGANIZÁCIA / WORLD METEOROLOGICAL ORGANIZATION (WMO)

Členstvo SR vo WMO umožňuje prístup k nevyhnutne potrebným meteorologickým, klimatologickým a hydrologickým údajom, produktom a informáciám v operatívnom a neoperatívnom režime, k metodickému zabezpečeniu základných aktivít SHMÚ a k rozvoju relevantného výskumu. Prínosom je tiež zapojenie do celoeurópskych a celosvetových aktivít v oblasti

tvorby metodík hydrologickej a meteorologickej služby, ako aj do výskumných aktivít významných pre SR.

V roku 2018 sa uskutočnilo na Slovensku stretnutie Pracovnej skupiny WMO na revíziu regulačných dokumentov WMO relevantných pre hydrológiu.

EURÓPSKA ORGANIZÁCIA PRE VYUŽÍVANIE METEOROLOGICKÝCH DRUŽÍC / EUROPEAN METEOROLOGICAL SATELLITE ORGANIZATION (EUMETSAT)

Vďaka členstvu SR v EUMETSAT má národná meteorologická služba plný prístup k údajom z meteorologických družíc, ktoré sú po ďalšom spracovaní nutné pre prípravu a vydávanie veľmi krátkodobých (0 – 6 hodín) a krátkodobých (do 3 dní) predpovedí počasia. Tieto údaje sú potrebné aj z pohľadu protipo-

vodňového zabezpečenia a vydávania výstrah na nebezpečné poveternostné javy.

SHMÚ je v rámci EUMETSAT dlhodobou členom konzorcia projektu, ktorého cieľom je príprava a poskytovanie operatívnych satelitných produktov pre podporu hydrológie.

MEDZINÁRODNÁ ORGANIZÁCIA PRE MORSKÉ DNO (ISA)

ISA je správcom a zákonodarcom v otázkach využívania pevných nerastných surovín z morského dna. Prideluje záujemcom o prieskum a ťažbu surovín na morskom dne prieskumné územia. Najperspektívnejšou oblasťou pre výskyt takýchto surovín je dno Tichého oceánu v priestore medzi Havajskými ostrovmi a Strednou Amerikou. Svoje prieskumné územia tu majú už dlhší čas Rusko, Francúzsko, Japonsko, India, Čína, Južná Kórea, Nemecko a Spoločná organizácia Interocéanmetal (IOM). V po-

sledných rokoch získali prieskumné územia aj ostrovné štáty Nauru a Tonga a tiež Veľká Británia a Belgicko. Uvedené krajiny sa označujú ako pionierski investori.

Členstvom v IOM sa SR dostala medzi cca 17 štátov sveta, ktoré majú práva a povinnosti pionierskeho investora. Členstvo je administratívnou podmienkou pre vykonávanie prieskumných prác na morskom dne a budúce využívanie nerastného bohatstva na dne morí a oceánov.

SPOLOČNÁ ORGANIZÁCIA INTEROCEANMETAL (IOM)

V súčasnosti sú členmi IOM Bulharsko, Česko, Kuba, Poľsko, SR a Ruská federácia. Organizácia je podriadená režimu Dohovoru OSN o morskom práve a úzko spolupracuje s ISA. Cieľom IOM je vyhľadávanie, prieskum a budúca ťažba polymetalických konkrécií na dne Tichého oceánu v zóne o rozlohe 75 000 km², ktorá sa nachádza medzi pobrežím Strednej Ameriky a Havajskými ostrovmi. Konkréciá na danom území obsahujú mangán, meď, nikel a kobalt.

Vzhľadom na deficit vlastných zdrojov kovov v Európe a potrebu ich zabezpečenia pre chod a rozvoj európskeho hospodárstva možno investíciu do prieskumu zdrojov morského dna považovať za strategickú. Kobalt a vzácne zeminy obsiahnuté v polymetalických konkréciách boli v správe EK vyhodnotené ako kritické kovy; meď, mangán a nikel ako hospodársky významné kovy.

RADA EURÓPY

Rada Európy vznikla v roku 1949 a jej hlavným cieľom je ochrana ľudských práv, demokracie a vlády práva. Má 47 členských štátov, vrátane všetkých krajín EÚ, ktoré podpísali Európsky dohovor o ľudských právach. V rámci environmentálneho programu Rady Európy vznikli Dohovor Rady Európy o krajine, Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (Bernský dohovor) a Rámcový dohovor o hodnote kultúrneho dedičstva pre spoločnosť. Všetky tri SR ratifikovala. Medzi hlavné činnosti Bernského dohovoru patrí budovanie sústavy chránených území sústavy EMERALD, ktorá je doplnkom k európskej sústave chránených území Natura. Dohovor za-

strešuje aj Európsky diplom Rady Európy pre chránené územia. Medzi viac ako 70 takýchto lokalít so zapožičaným Európskym diplomom patrí aj Národný park Poloniny a Národná prírodná rezervácia Dobročský prales. V roku 2018 bola zástupkyňa MŽP SR ako dlhoročná členka Stáleho výboru Bernského dohovoru zvolená za predsedajúcu na 1 rok.

MŽP SR je gestorom pre Dohovor Rady Európy o krajine a koordinuje spoluprácu s Radou Európy. Na národnej úrovni implementáciu dohovoru zabezpečuje SAŽP, napr. prostredníctvom Programu obnovy dediny, súťaže Cena za krajinu či Dedina roka.

EURÓPSKA ÚNIA (EÚ)

V oblasti životného prostredia rezonovali v roku 2018 na úrovni EÚ najmä témy zlepšovania kvality ovzdušia, znižovania skleníkových plynov, prechod na obehové hospodárstvo či využívanie zdrojov planéty.

V nadväznosti na prípravu Správy EK za Slovensko **Preskúmanie vykonávania environmentálnych právnych predpisov a politik za rok 2018 sa v roku 2018** uskutočnili 2 podujatia za účasti slovenských odborníkov, EK a verejnosti, a to **Dialóg o čistom ovzduší** a **Dialóg o prírode**. Následne MŽP SR v rámci nástroja TAIEX Peer2Peer zorganizovalo v spolupráci s EK medzinárodný **workshop na tému znečisťovania ovzdušia z vykurovania domácností**.

V súvislosti so zvýšenou potrebou ochrany ovzdušia EK pripravila **Oznámenie s názvom Európa, ktorá chráni: čisté ovzdušie pre všetkých**, v ktorom sa špeciálne venovala opatreniam na zníženie emisií z odvetví poľnohospodárstva, dopravy, priemyslu a výroby energie a tepla. Počas roka pracovala aj na príprave správy **Prvý výhľad pre čisté ovzdušie**. Členské štáty budú musieť splniť záväzky znižovania národných emisií vyplývajúce z príslušnej **smernice EÚ**.

Slovensko pokračovalo v úsilí o dosiahnutie kvalitnejšieho ovzdušia proaktívnym prístupom a prihlásilo sa o hostovanie európskeho Fóra o čistejšom ovzduší (Clean Air Forum) v roku 2019 v Bratislave. V konkurencii mnohých členských štátov EÚ napokon uspelo.

V sledovanom období tiež došlo k prijatiu **záverov Rady o plnení akčného plánu EÚ pre obehové hospodárstvo**, ktorých cieľom je podporiť prechod Európy k obehovému hospodárstvu.

V oblasti vôd členské štáty EÚ riešili prepracovanie **návrhu smernice o pitnej vode**, ktorá zlepši kvalitu, prístup a informovanosť o pitnej vode. Deje sa tak na podnet Európskej iniciatívy občanov **Right2Water** (Právo na vodu), ktorej sa podarilo v roku 2013 zozbierať 1,6 milióna podpisov, z toho 21 tisíc od občanov Slovenska. Tiež sa otvorila téma minimálnych požiadaviek na **opätovné využívanie vody**. K návrhu SR zaujala v zásade kladné predbežné stanovisko.

V novembri 2018 bola publikovaná dlhodobá stratégia EÚ pre znižovanie emisií **Čistá planéta pre všetkých**. Podporuje ambiciózne ciele Európskej únie v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov až k „uhlíkovej neutralite“ do roku 2050 na základe realistických technologických riešení, posilňovaním postavenia občanov a zosúladovaním činností v rôznych odvetviach. Koncom roka 2018 bolo prijaté **nariadenie o riadení energetickej únie**, ktoré upravuje pravidlá podávania správ o plnení záväzkov v oblasti zmeny klímy, energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie a na základe ktorého musia členské štáty predložiť EK svoje integrované národné energetické a klimatické plány, dlhodobé stratégie rozvoja a ktoré ukladá povinnosť EK pripraviť dlhodobú stratégiu EÚ.

PREHĽAD KONANÍ O PORUŠENÍ – INFRINGEMENTOV A PRÍPADOV EU PILOT

K 31. decembru 2018 bolo zo strany EK vedených voči SR **11 konaní o porušení Zmlúv podľa čl. 258 a 260 Zmluvy o fungovaní Európskej únie** (tzv. infringementov). Išlo o 5 konaní v oblasti manažmentu vôd, 2 v oblasti ochrany ovzdušia, 2 v oblasti odpadového hospodárstva a 2 konania v oblasti ochrany prírody. V rámci systému EU Pilot, ktoré je štádiom pred začatím formálneho konania o porušení Zmlúv, bolo evidovaných 8 otvorených prípadov. Išlo o 1 prípad v oblasti manažmentu vôd, 2 v oblasti ochrany ovzdušia, 2 v oblasti odpadového hospodárstva, 1 v oblasti ochrany prírody a 2 prípady v oblasti integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia. **Rada EÚ pre životné prostredie zasadala 25. júna a 20. de-**

cembra 2018 v Bruseli. Okrem iného boli prijaté všeobecné smerovania k dvom nariadeniam, ktoré stanovujú emisné normy CO₂ pre nové osobné vozidlá a nové ľahké aj ťažké úžitkové vozidlá či čiastočné všeobecné smerovanie k Finančnému nástroju pre životné prostredie a zmenu klímy (LIFE). V priebehu roka sa uskutočnili dve **neformálne Rady ministrov** životného prostredia. Bulharské predsedníctvo v Rade EÚ sa v apríli zameralo na kvalitu ovzdušia a zmenu klímy, zatiaľ čo rakúske predsedníctvo v októbri vybralo ako hlavné témy environmentálnu politiku a čistú, bezpečnú a dostupnú mobilitu pre Európu.

MEDZINÁRODNÁ REGIONÁLNA SPOLUPRÁCA

VYŠEHRADSKÁ SKUPINA (V4)

Od 1. júla 2018 vykonávala SR svoje piate predsedníctvo vo V4. V oblasti životného prostredia a zmeny klímy sa slovenské predsedníctvo zameralo na témy, ktoré dominovali rokovaniam a diskusiám v EÚ a na medzinárodnej úrovni: efektívne vodné hospodárstvo, zmena klímy, kvalita ovzdušia, obehové a odpadové hospodárstvo, biodiverzita a ochrana prírody. Ako sprievodné podujatie slovenského predsedníctva sa uskutočnila medzinárodná konferencia „Contaminated Sites“. Pod-

ujatie je už celú dekádu významným medzinárodným fórom v oblasti legislatívy, politiky, technológií a výskumu znečistených území a sanácii znečistenej pôdy, horninového prostredia a podzemnej vody. Uskutočnilo sa aj ministerské stretnutie krajín V4, Bulharska a Rumunska. Cieľom bolo prediskutovať stav a budúce kroky pri implementácii opatrení k čistému ovzdušiu a zmene klímy.

MEDZINÁRODNÁ KOMISIA PRE OCHRANU DUNAJA (ICPDR)

Komisia bola zriadená na základe Dohovoru o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní Dunaja z roku 1994. Členmi je 14 štátov a EÚ. Hlavným cieľom je spolupráca v oblasti ochrany vôd a využívania vôd nielen Dunaja samotného, ale celého jeho povodia s jeho prítokmi a podzemnými vodami. INCPDR vyvíja podporné aktivity a opatrenia v povodí, koordinuje implementáciu smerníc EÚ v oblasti vôd a predstavuje platformu pre výmenu skúseností. V roku 2018 pokračovala implementá-

cia projektov v oblasti ochrany jesetera dunajského a príprava pozičného dokumentu k revízii poľnohospodárskej politiky EÚ. V lete sa uskutočnil spoločný prieskum Dunaja (Joint Danube Survey 4), ktorého cieľom bolo zhromaždiť informácie o vybraných prvkoch kvality vody na odberných miestach v 13 krajinách po celej dĺžke Dunaja a jeho hlavných prítokov. V JDS4 ide o harmonizáciu postupov monitorovania vody v dunajských krajinách v súlade s rámcovou smernicou o vodách.

STRATÉGIA EÚ PRE DUNAJSKÝ REGIÓN

Cieľom Stratégie, ktorá bola prijatá v roku 2011, je rozvoj dunajského regiónu. SR koordinuje dve prioritné oblasti – č. 4 Obnoviť a zachovať kvalitu vôd (spoločne s Maďarskom) a č. 7 Vedo-

mostná spoločnosť. Podporených bolo viacero projektov so zameraním napríklad na otázky zlepšenia hospodárenia s vodou a sedimentmi, ako aj morfológiou rieky Dunaj.

DUNAJSKÁ KOMISIA

Komisia vznikla na základe Dohovoru o režime plavby na Dunaji z roku 1948 a v roku 2018 teda oslávila 70 rokov existencie. Dohovor hovorí o slobodnej, otvorenej a nediskriminovanej plavbe na Dunaji a definuje povinnosti podunajských štátov pri zabezpečovaní dobrého stavu dunajskej plavebnej cesty na ich úsekoch, ako aj o spolupráci s Dunajskou komisiou. Tá má za úlohu najmä dozerať na dodržiavanie Dohovoru, zostavovať program veľkých prác na plavebnej ceste, pracovať na unifikácii všet-

kých podmienok plavby na Dunaji, zhromažďovať a publikovať štatistické údaje o plavbe, hydrológii či publikovať hydrometeorologické a hydrologické údaje, vydávať navigačné pomôcky. V roku 2018 Komisia zastrešovala niekoľko pracovných rokovaní o ukazovateľoch hospodárskej situácie v plavbe po Dunaji za roky 2016 – 2018 a poskytovala informácie o tovaroch prepravených na Rýne, na hlavnom toku Dunaja až po Čiernomorský kanál.

VÝCHODNÉ PARTNERSTVO

Počas slovenského predsedníctva v Rade EÚ v roku 2016 bola európska politika susedských vzťahov jednou z priorit vlády SR. V environmentálnej oblasti sa pretavila do praxe prostredníctvom prvej formálnej ministerskej konferencie o životnom prostredí a o zmene klímy v histórii Východného partnerstva. Tá viedla k prijatiu **deklarácie o spolupráci v oblasti životného prostredia a zmeny klímy**.

MEDZINÁRODNÁ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA (ODA)

SR začala realizovať ODA **od roku 2003** a po desiatich rokoch jej úspešnej implementácie sa stala členom **Výboru OECD pre rozvojovú pomoc**, ktorý združuje najvýznamnejších donorov sveta. SR má povinnosť kontinuálne navyšovať rozpočet na ODA s cieľom dosiahnuť úroveň **0,33 % hrubého národného dôchodku do roku 2030** a zamerať sa na efektivitu jej poskytovania.

V roku 2018 MŽP SR realizovalo ODA v štátoch **Západného Balkánu a Východného partnerstva**. Cez Centrum pre transfer skúseností z integračných procesov pri MZVaEZ SR (CETIR) sa realizoval projekt zameraný na vládne politiky v oblasti odpadov a recyklácie v obehovom hospodárstve EÚ. Partnerom bolo **Ministerstvo cestovného ruchu a životného prostredia Albánska**. Uskutočnila sa študijná návšteva zástupcov **Agentúry životného prostredia Chorvátska** v rámci twinningového projektu s rakúskou Agentúrou životného prostredia, zameraná na prevenciu závažných priemyselných havárií. V rámci študijnej návštevy **bieloruských partnerov** zdieľali slovenskí experti svoje skúsenosti v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie. Delegácia Ministerstva životného prostredia

SAŽP sa zapojila do spolupráce s Európskou environmentálnou agentúrou (EEA) a krajinami Východného partnerstva s cieľom poskytnúť odbornú a technickú pomoc pri príprave národných správ o stave životného prostredia v rámci projektu **ENI SEIS East II** (Shared Environmental Information System – principles and practices in the Eastern partnership countries).

Čiernej Hory navštívila SR v rámci programu „Civil Servants Mobility Programme“ implementovaného GLOBSECom a s finančnou podporou Medzinárodného vyšehradského fondu. Témou bola ochrana prírody, nakladanie s odpadom a znečistenie ovzdušia. Uskutočnila sa tiež návšteva riaditeľa Úradu ochrany prírody **Srbska** zameraná na získanie slovenských skúseností z predvstupových rokovaní či s implementáciou európskej legislatívy.

V roku 2018 boli úspešne ukončené viaceré projekty SAŽP:

- Projekt v **Moldavsku** na podporu **implementácie Bazilejského dohovoru o cezhraničnej preprave nebezpečných odpadov a ich zneškodnení**.
- Projekt **UNEP/GEF (Global Environment Facility) v Macedónsku** na podporu **implementácie Minamatského dohovoru o ortuti**.
- Regionálny/multilaterálny projekt realizovaný v **Bielorusku, Čiernej Hore a Moldavsku** v spolupráci s UNEP, ktorý sa zamerával na **testovanie a verifikáciu manuálu pre politiku a legislatívu a príručky pre e-odpad v Bielorusku, Čiernej Hore a Moldavsku**.

SPOLUPRÁCA NA MEDZIŠTÁTNEJ ÚROVNI

V priebehu roka 2018 sa uskutočnilo niekoľko významných podujatí v rámci medzištátnej spolupráce.

- **Návšteva štátneho tajomníka MŽP SR v Sasku**. Cieľom bolo prehĺbiť bilaterálnu spoluprácu, diskusia bola venovaná témam obehového hospodárstva, zmeny klímy, ako aj ochrany prírody. Nemecká strana prejavila záujem o bližšie informácie k správe a regulácii výskytu vlka dravého na Slovensku (najmä v súvislosti s ročnou kvótou odstrelu, vrátane špecifických podmienok pre danú sezónu).
- **Druhé zasadnutie Česko-slovenskej komisie pre spoluprácu v oblasti životného prostredia**. Hlavnými témami boli problematika sucha, revízia rámcovej smernice o vode, skúsenosti s využívaním a zapájaním sa do Globálneho environmentálneho fondu, kvalita ovzdušia, adaptácia na zmenu klímy a financovanie, EIA/SEA, komunikácia s EK v súvislosti s infringementmi, obehové hospodárstvo a predchádzanie vzniku odpadov, ochrana prírody, spolupráca SAŽP a CENIA.
- **Siedme zasadnutie Medzivládnej komisie pre hospo-**

dársku a vedecko-technickú spoluprácu medzi SR a Kazachskou republikou. Na základe prebiehajúcej spolupráce medzi Slovenským hydrometeorologickým ústavom (SHMÚ) a Medzinárodným centrom pre hodnotenie vôd Dohovoru o vodách (IWAC), obe strany navrhli zväziť prípravu Memoranda o porozumení na vysokej úrovni medzi MŽP SR a Ministerstvom pôdohospodárstva Kazachstanu.

- **Druhé zasadnutie medzivládnej komisie medzi SR a Macedónskom na témy predvstupových rokovaní v oblasti životného prostredia**. Slovenská strana ponúkla možnosť memoranda o spolupráci medzi relevantnými ministerstvami oboch krajín.
- **Prvé zasadnutie medzivládnej komisie medzi SR a Čiernou Horou** na témy predvstupových rokovaní v oblasti odpadového hospodárstva a manažmentu vôd v urbánnych oblastiach. SR ponúkla možnosť uzatvorenia memoranda o spolupráci medzi relevantnými ministerstvami oboch krajín.

MEDZINÁRODNÉ DOHOVORY

PREHĽAD MEDZINÁRODNÝCH DOHOVOROV V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, KTORÝCH SIGNATÁROM JE SR

Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

- **Dohovor o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov, tzv. Ženevský dohovor** (miesto a dátum prijatia: Ženeva, 13. 11. 1979; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 22. 3. 1984)
- Protokol k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979, o dlhodobom financovaní Programu spolupráce pre monitorovanie a vyhodnocovanie diaľkového šírenia látok, znečisťujúcich ovzdušie v Európe (EMEP) (miesto a dátum prijatia: Ženeva, 28. 9. 1984; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 28. 1. 1988)
- Protokol k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979, o znížení emisií síry alebo ich prenosov prechádzajúcich hranicami štátov najmenej o 30 % (miesto a dátum prijatia: Helsinki, 8. 7. 1985; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 2. 9. 1987)
- Protokol k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979, o znižovaní emisií oxidov dusíka alebo ich prenosov cez hranice štátov (miesto a dátum prijatia: Sofia, 31. 10. 1988; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 14. 2. 1991)
- Protokol k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979, o ďalšom znížení emisií síry (miesto a dátum prijatia: Oslo, 14. 6. 1994; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 5. 8. 1998)
- Protokol k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov o ťažkých kovoch (miesto a dátum prijatia: Aarhus, 24. 6. 1998; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 29. 12. 2003)
- Protokol k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov o perzistentných organických látkach (miesto a dátum prijatia: Aarhus, 24. 6. 1998; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 23. 10. 2003)
- Protokol k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov o obmedzovaní emisií prchavých organických zlúčenín a ich prenosov cez hranice štátov (miesto a dátum prijatia: Ženeva, 18. 11. 1991; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 14. 3. 2000)
- Protokol k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu (miesto a dátum prijatia: Göteborg, 30. 11. 1999; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 27. 7. 2005)
- Dodatok k Protokolu o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu z roku 1999 k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov z roku 1979 (miesto a dátum prijatia: Ženeva, 4. 5. 2012; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 7. 10. 2019)
- **Viedenský dohovor o ochrane ozónovej vrstvy** (miesto a dátum prijatia: Viedeň, 22. 3. 1985, SR sukcesia 28. 5. 1993)
- Montrealský protokol o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu (miesto a dátum prijatia: Montreal, 16. 9. 1987, SR sukcesia 28. 5. 1993)
  - - Montrealský dodatok k Montrealskému protokolu o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu (miesto a dátum prijatia: Montreal, 17. 9. 1997; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 1. 2. 2000)
  - - Londýnsky dodatok k Montrealskému protokolu o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu (miesto a dátum prijatia: Londýn, 29. 6. 1990)
  - - Kodanský dodatok k Montrealskému protokolu o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu (miesto a dátum prijatia: Kodaň, 25. 11. 1992; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 8. 4. 1998)
  - - Pekinský dodatok k Montrealskému protokolu o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu (miesto a dátum prijatia: Peking, 3. 12. 1999; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 20. 8. 2002)
  - - Kigalský dodatok k Montrealskému protokolu o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu (miesto a dátum prijatia: Kigali, 15. 10. 2016; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 1. 1. 2019)

Zmena klímy

- **Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC)** (miesto a dátum prijatia: New York, 9. 5. 1992; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 23. 11. 1994)
- Kjótsky protokol (miesto a dátum prijatia: Kjóto, 11. 12. 1997; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 16. 2. 2005)
- **Parížska dohoda** (miesto a dátum prijatia: Paríž, 12. 12. 2015; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 4. 11. 2016)

Ochrana vôd

- **Dohovor o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier** (miesto a dátum prijatia: Helsinki, 17. 3. 1992; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 5. 10. 1999)
- Dodatok k Dohovoru o ochrane využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier (miesto a dátum prijatia: Madrid, 6. 2. 2013; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 12. 6. 2013)
- Protokol o vode a zdraví (miesto a dátum prijatia: Londýn, 17. 6. 1999; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 4. 8. 2005)
- **Dohovor o spolupráci pri ochrane a trvalom využívaní Dunaja, tzv. Dunajský dohovor** (miesto a dátum prijatia: Sofia, 29. 6. 1994; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: október 1998)

Ochrana pôd

- **Dohovor OSN o boji proti dezertifikácii v krajinách postihnutých vážnym suchom a/alebo dezertifikáciou, hlavne v Afrike** (miesto a dátum prijatia: Paríž, 17. 6. 1994; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 26. 12. 1996)

Chemické látky a odpady

- **Štokholmský dohovor o perzistentných organických látkach** (miesto a dátum prijatia: Štokholm, 22. 5. 2001; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 17. 5. 2004)
- Dodatok k prílohám A, B a C Štokholmského dohovoru o perzistentných organických látkach (miesto a dátum prijatia: Ženeva, 29. 4. 2011; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 8. 8. 2013)
- **Rotterdamský dohovor o prioritne oznamovanom schvaľovacom postupe nebezpečných chemických látok a pesticídov v medzinárodnom obchode** (miesto a dátum prijatia: Rotterdam, 10. 9. 1998; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 26. 4. 2007)
- **Minamatský dohovor o ortuti** (miesto a dátum prijatia: Minamata, 10. 10. 2013; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 29. 8. 2017)
- **Dohovor o riadení pohybu nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní, tzv. Bazilejský dohovor** (miesto a dátum prijatia: Bazilej, 22. 3. 1989; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 24. 7. 1991)
- Dodatok k Bazilejskému dohovoru (miesto a dátum prijatia: New York, 22. 9. 1995; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 6. 11. 1998)

Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny

- **Dohovor o biologickej diverzite** (miesto a dátum prijatia: Rio de Janeiro, 5. 6. 1992; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 23. 11. 1994)
- Cartagenský protokol o biologickej bezpečnosti (miesto a dátum prijatia: Montreal, 29. 1. 2000; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 22. 2. 2004)
- **Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť, tzv. Bernský dohovor** (miesto a dátum prijatia: Bern, 19. 9. 1979; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 1. 1. 1997)
- **Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva, tzv. Ramsarský dohovor** (miesto a dátum prijatia: Ramsar, 2. 2. 1971; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 2. 7. 1990)
- **Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov, tzv. Bonnský dohovor** (miesto a dátum prijatia: Bonn, 23. 6. 1979; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 1. 3. 1995)
- Dohoda o ochrane netopierov v Európe (miesto a dátum prijatia: Londýn, 4. 12. 1991; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 8. 8. 1998)
- Dodatok č. 2 k Dohode o ochrane netopierov v Európe, (miesto a dátum prijatia: Bristol, 26. 7. 2000; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 28. 3. 2010)
- Dohoda o ochrane africko-euroázijských druhov vodného sťahovavého vtáctva (miesto a dátum prijatia: Haag, 15. 8. 1996; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 1. 7. 2001)
- **Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín, tzv. Washingtonský dohovor – CITES** (miesto a dátum prijatia: Washington, 3. 3. 1973; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 16. 12. 1992)
- **Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva** (miesto a dátum prijatia: Paríž, 16. 11. 1972; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 15. 2. 1991)
- **Medzinárodný dohovor o regulácii lovu veľrýb** (miesto a dátum prijatia: Washington, 2. 12. 1946; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 22. 3. 2005) a Protokol zmien a doplnkov (miesto a dátum prijatia: Washington, 19. 11. 1956; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 22. 3. 2005)
- **Európsky dohovor o krajine** (miesto a dátum prijatia: Florencia, 20. 10. 2000; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 1. 12. 2005)

Energetika a jadrová bezpečnosť

- **Dohovor k energetickej charte** (miesto a dátum prijatia: Lisabon, 17. 12. 1994; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 7. 9. 1995)
- **Dohovor o jadrovej bezpečnosti** (miesto a dátum prijatia: Viedeň, 20. 9. 1994; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 7. 3. 1995)

Prierezový charakter

- **Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj** (miesto a dátum prijatia: New York, 25. 9. 2015; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 17. 2. 2000)
- **Dohovor EHK OSN o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich hranice štátov** (miesto a dátum prijatia: Espoo, 25. 2. 1991; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 17. 2. 2000)
  - **Dodatok 1 a dodatok 2** k dohovoru (dátum uloženia listiny o prijatí SR: 29. 5. 2008; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 29. 5. 2008)
- Protokol o strategickom environmentálnom posudzovaní (miesto a dátum prijatia: Kyjev, 21. 5. 2003; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 11. 7. 2010)
- **Dohovor o cezhraničných účinkoch priemyselných havárií** (miesto a dátum prijatia: Helsinky, 17. 3. 1992; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 8. 12. 2003)
- **Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát, tzv. Karpatský dohovor** (miesto a dátum prijatia: Kyjev, prijatie 22. 5. 2003; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 4. 1. 2006)
  - Protokol o zachovaní a trvalo udržateľnom využívaní biologickej a krajinskej diverzity k Rámcovému dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (miesto a dátum prijatia: Bukurešť, 19. 6. 2008; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 3. 8. 2011)
  - Protokol o trvalo udržateľnom cestovnom ruchu k Rámcovému dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (miesto a dátum prijatia: Bratislava, 27. 5. 2011; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 29. 4. 2013)
  - Protokol o trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov k Rámcovému dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (miesto a dátum prijatia: Bratislava, 27. 5. 2011; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 21. 10. 2013)
- **Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, tzv. Aarhuský dohovor** (miesto a dátum prijatia: Aarhus, 25. 6. 1998; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 5. 3. 2006)
  - **Zmeny a dodatky** k dohovoru (miesto a dátum prijatia: Almaty, 27. 5. 2005)
- Protokol o registroch únikov a prenosov znečisťujúcich látok (PRTR protokol) (miesto a dátum prijatia: Kyjev, 21. 5. 2003; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 8. 10. 2009)
- **Dohovor o zriadení Európskej organizácie pre využívanie meteorologických satelitov (EUMETSAT)** (miesto a dátum prijatia: Ženeva, 24. 5. 1983; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 3. 1. 2006)
  - Protokol o výsadách a imunitách Európskej organizácie pre využívanie meteorologických satelitov (EUMETSAT) (miesto a dátum prijatia: Darmstadt, 5. 6. 1986; dátum nadobudnutia platnosti pre SR: 23. 2. 2006)
- **Dohoda medzi EUROCONTROL a MŽP SR o prístupe k údajom obsiahnutým v Podpornom mechanizme systému obchodovania s emisiami (Emission Trading Scheme Support Facility – ETS-SF) (2011)**

MEDZINÁRODNÉ ZMLUVY

PREHĽAD BILATERÁLNYCH MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV V OBLASTI ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V GESTORSTVE MINISTERSTVA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR

Prezidentské zmluvy

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Európskym spoločenstvom o účasti Slovenskej republiky v Európskej environmen-

tálnej agentúre a Európskej environmentálnej informačnej a monitorovacej sieti (Brusel, 9. 10. 2000)

Vládne dohody

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Českej republiky o spolupráci v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia (Praha, 29. 10. 1992)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Nórskeho kráľovstva o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Luzern, 28. 4. 1993)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Varšava, 18. 8. 1994)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Tureckej republiky o spolupráci pri ochrane životného prostredia (Ankara, 2. 4. 1997)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spolkovej republiky Nemecko o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Bratislava, 14. 7. 1997)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia a ochrany prírody (Bratislava, 12. 2. 1999)

Dohoda o štatúte spolupracujúceho štátu medzi vládou Slovenskej republiky a Európskou organizáciou pre využívanie meteorologických satelitov (EUMETSAT) (Bratislava, 6. 7. 1999)

Dodatok k dohode o štatúte spolupracujúceho štátu medzi vládou Slovenskej republiky a Európskou organizáciou pre využívanie meteorologických satelitov (EUMETSAT) (Viedeň, 5. 7. 2004; Bratislava, 6. 7. 2004)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a spolkovou vládou Rakúskej republiky o vykonávaní Dohovoru o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice (Luxemburg, 14. 10. 2004)

Protokol o finančných náležitostiach týkajúcich sa prístúpenia Slovenskej republiky k Dohovoru o zriadení Európskej organizácie pre využívanie meteorologických satelitov (EUMETSAT) (Bratislava, 2. 12. 2005; Darmstadt, 13. 12. 2005)

Dohoda o spolupráci medzi vládou Slovenskej republiky a Európskym centrom pre strednodobé predpovede počasia (Bratislava, Reading, 1. 11. 2007)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Českej republiky o dočasnom užívaní časti štátneho územia a majetku Slovenskej republiky pre výstavbu a prevádzku stavby „Predĺženie splavnosti vodnej cesty Otrokovice – Rohatec“ na hraničnom vodnom toku Radejovka (Radějovka) v katastrálnych územiach obcí Sudoměřice a Rohatec a mesta Skalica (Trenčín, 29. 10. 2012)

Zmluvy a dohody o hraničných vodách

Dohoda medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Maďarskej ľudovej republiky o úprave vodohospodárskych otázok na hraničných vodách (Budapešť, 31. 5. 1976)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Ukrajiny o vodohospodárskych otázkach na hraničných vodách (Bratislava, 14. 6. 1994)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o vodnom hospodárstve na hraničných vodách (Varšava, 14. 5. 1997)

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Českej republiky o spolupráci na hraničných vodách (Židlochovice, 16. 12. 1999)

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Rakúskou republikou o vodohospodárskej spolupráci na hraničných vodách (Bratislava, december 2001)

Rezortné zmluvy

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom vôd, lesov a životného prostredia Rumunska (Bukurešť, 4. 9. 1993)

Dohoda o spolupráci medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom životného prostredia štátu Maryland (Maryland, 11. 11. 1993)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Spolkovým ministerstvom zdravotníctva, športu a ochrany spotrebiteľa Rakúskej republiky o vzájomnej výmene údajov zo systémov včasného varovania pred žiarením (Bratislava, 23. 5. 1994)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom stavebníctva a ochrany životného prostredia Chorvátskej republiky o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Bratislava, 27. 6. 1994)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom ochrany životného prostredia Bulharska o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Sofia, 24. 10. 1995)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom ochrany životného prostredia a prírodných zdrojov Ruskej federácie o spolupráci v oblasti ochra-

ny životného prostredia (Moskva, 31. 10. 1995)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom životného prostredia Litovskej republiky o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Bratislava, 26. 6. 1996)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom vedy, technológie a životného prostredia Kubánskej republiky o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Havana, 22. 3. 1997)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom ochrany životného prostredia Bieloruskej republiky o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Bratislava, 8. 7. 1997)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom životného prostredia Dánska o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Kodaň, 1. 6. 1994, dodatok 15, 11. 1999)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom životného prostredia Maďarskej republiky a Ministerstvom vnútra Maďarskej republiky o vzájomnej výmene údajov zo systémov včasného varovania pred zia- rením (Budapešť, 25. 4. 2001)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom pre miestny rozvoj Českej republiky o spolupráci v oblasti územného plánovania a stavebného poriadku (Bratislava, 23. 4. 2002)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Štátnym úradom pre ochranu životného prostredia Čínskej ľudovej republiky o spolupráci v oblasti životného prostredia (Peking, 17. 6. 2002)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Štátnym výborom výstavby a architektúry Ukrajiny o spolupráci v oblasti územného rozvoja (Bratislava, 7. 11. 2002)

Dohoda medzi Riaditeľstvom pre rozvoj a spoluprácu DEZA Švajčiarskeho departementu pre zahraničné veci a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., ohľadom spolupráce (Bratislava, 27. 5. 2003)

Dohoda medzi Riaditeľstvom pre rozvoj a spoluprácu DEZA Švajčiarskeho departementu pre zahraničné veci a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Slovenským

vodohospodárskym podnikom, š. p., ohľadom projektu „Oprava hate a riečného koryta v Prešove“ (Bratislava, 27. 5. 2003)

Addendum k dohode zo 16. 12. 2002 medzi Riaditeľstvom pre rozvoj a spoluprácu DEZA Švajčiarskeho departementu pre zahraničné veci a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky ohľadom financovania preventívnych opatrení v oblastiach postihnutých povodňami (Bratislava, 27. 5. 2003)

Dohoda medzi Riaditeľstvom pre rozvoj a spoluprácu DEZA Švajčiarskeho departementu pre zahraničné veci a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., ohľadom projektu „Úprava odtokových pomerov Sučianskeho potoka v Sučanoch“ (Bratislava, 27. 8. 2003)

Dohoda medzi Riaditeľstvom pre rozvoj a spoluprácu DEZA Švajčiarskeho departementu pre zahraničné veci a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., ohľadom projektu „Lubietová – záchytné objekty plávajúcich predmetov na potoku Hutná“ (Bratislava, 27. 8. 2003)

Dohoda medzi Riaditeľstvom pre rozvoj a spoluprácu DEZA Švajčiarskeho departementu pre zahraničné veci a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., ohľadom projektu „Lehota pod Vtáčnikom – vybudovanie suchého poldra“ (Bratislava, 27. 8. 2003)

Dohoda medzi Riaditeľstvom pre rozvoj a spoluprácu DEZA Švajčiarskeho departementu pre zahraničné veci a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., ohľadom projektu „Brezno, úprava odtokových pomerov v povodí Kabátovského potoka (potoky Drábsko a Lúčanský)“ (Bratislava, 7. 10. 2003)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia SR a ministrom životného prostredia Poľskej republiky o spolupráci v oblasti geológie (Bratislava, 10. 7. 2009)

Dohoda medzi EUROCONTROL a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky o prístupe k údajom obsiahnutým v Podpornom mechanizme systému obchodovania s emisiami (Emission Trading Scheme Support Facility – ETS-SF) (30. 4. 2011)

Dohoda medzi Ministerstvom životného prostredia SR a Štátnym úradom jadrového dozoru Českej republiky o výmene údajov zo sietí monitorovania radiačnej situácie (Bratislava, Praha, 26. 7. 2013)

Memorandá

Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Spolkovým ministerstvom životného prostredia, mládeže a rodiny Rakúskej republiky (Bratislava, 15. 11. 1993)

Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Kanadskou organizáciou pre medzinárodný rozvoj o technickej spolupráci v oblasti životného prostredia (Bratislava, 17. 6. 1996)

Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom bytovej výstavby, územného plánovania a životného prostredia Holandského kráľovstva (Bratislava, 20. 10. 1999)

Memorandum o porozumení medzi Spolkovým ministerstvom poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, životného prostredia a vodného hospodárstva Rakúskej republiky, Ministerstvom životného prostredia Českej republiky a Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky (Židlochovice, 30. 8. 2001)

Memorandum o porozumení o ochrane a manažmente stre-

doeurópskej populácie dropa fúzatého (*Otis tarda*) (Rakúsko, 28. 11. 2001 – SR, ČR, Rakúsko)

Memorandum o porozumení medzi Európskym spoločenstvom a Slovenskou republikou o účasti Slovenskej republiky na akčnom programe spoločenstva podporujúceho mimovládne organizácie pôsobiace predovšetkým v oblasti ochrany životného prostredia (1. 3. 2002)

Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstvom vodných zdrojov Čínskej ľudovej republiky (Peking, 23. 9. 2004)

Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom životného prostredia SR a Ministerstvom vedy a ochrany životného prostredia Srbskej republiky o spolupráci v oblasti ochrany životného prostredia (Bratislava, 14. 2. 2005)

Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom životného prostredia SR a Ministerstvom infraštruktúry a životného prostredia Holandského kráľovstva o spolupráci v oblasti vôd (Bratislava, 18. 11. 2013)